

SZKOLNY SYSTEM INTERWENCJI KRYZYSOWEJ W SZKOLE PODSTWOWEJ W STRZAŁKOWIE

NARUSZENIE GODNOŚCI PRACOWNIKA SZKOŁY

- Za naruszenie godności osobistej nauczyciela uznaje się:
  - lekceważące i obraźliwe zachowanie, wyrażone w słowach lub gestach,
  - prowokacje, wyrażone w słowach lub gestach,
  - nagrywanie lub fotografowanie pracowników szkoły bez ich wiedzy i zgody,
  - naruszenie ich prywatności i własności prywatnej,
  - użycie wobec nich przemocy fizycznej i psychicznej,
  - pomówienia i oszczerstwa wobec pracowników,
  - naruszenie nietykalności osobistej, w tym poprzez upublicznianie nieautoryzowanych informacji w internecie i innych mediach.

W przypadku, w którym doszło do popełnienia na szkodę nauczyciela jednego z wymienionych przestępstw poszkodowany nauczyciel składa do dyrektora pisemną informację zawierającą wskazanie wszystkich okoliczności zdarzenia, za potwierdzeniem odbioru.

Dyrektor podejmuje wszelkie niezbędne działania prawne.

- W przypadku, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że uczeń naruszył godność pracownika niepedagogicznego szkoły pracownik, który powziął takie podejrzenie, zgłasza powyższy fakt do dyrektora szkoły.
- Po przeprowadzeniu z uczniem wstępnej rozmowy procedura przebiega następująco:
  - wychowawca/pedagog niezwłocznie powiadamia telefonicznie rodziców/opiekunów ucznia o zaistniałej sytuacji
  - rodzice/prawni opiekunowie i uczeń ustalają ze szkołą dalsze zasady działań wychowawczych

Osoba poszkodowana może zgłosić na policję wniosek o popełnieniu przestępstwa z powództwa cywilnego.

WYSOKA ABSENCJA

Gdy nauczyciel przedmiotu lub wychowawca klasy zauważy notoryczną lub wybiórczą (pojedyncze, wybrane przez ucznia lekcje) absencje ucznia:

- wychowawca przeprowadza indywidualną rozmowę z uczniem;
- kontaktuje się z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia;
- w przypadku dłuższej niż tygodniowej (nieusprawiedliwionej) nieobecności ucznia w szkole wychowawca kontaktuje się z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia;
- w przypadku, gdy rodzice nie reagują lub nie chcą nawiązać kontaktu z nauczycielem, sprawa zostaje przekazana pedagogowi szkolnemu.

WANDALIZM - NISZCZENIE MIENIA SZKOŁY

Gdy uczeń niszczy mienie szkoły:

- Nauczyciel powiadamia wychowawcę/pedagoga.
- Wychowawca/ pedagog powiadamia i wzywa rodziców.
- W razie zniszczenia, które może stać się zagrożeniem dla zdrowia innych, nauczyciel zawiadamia dyrektora szkoły, którego obowiązkiem jest zabezpieczenie zniszczonego mienia.
- Rodzice wraz z uczniem naprawiają wyrządzoną szkodę lub pokrywają koszty naprawy bądź zakupu.

KRADZIEŻ

Gdy podejrzewamy ucznia o kradzież:

- Poszkodowany uczeń powiadamia nauczyciela lub wychowawcę klasy i zgłasza zaistniałą kradzież.
- Wychowawca (nauczyciel) powiadamia pedagoga szkoły, który podejmuje czynności wyjaśniające.
- Pedagog informuje dyrektora o zdarzeniu. Dyrektor podejmuje decyzję o konieczności wezwania policji.

ZACHOWANIA AGRESYWNE

Gdy uczeń zachowuje się agresywnie (agresja fizyczna, psychiczna):

- Nauczyciel podejmuje natychmiastowe, wszystkie konieczne działania służące zaprzestaniu stosowania przemocy i wysyła innego ucznia po pomoc.
- Nauczyciel powiadamia wychowawcę klasy/pedagoga, dyrektora.
- Nauczyciel udziela pierwszej pomocy osobie poszkodowanej. W sytuacji gdy zagrożone jest zdrowie ucznia, dyrektor, a w razie jego nieobecności wychowawca/pedagog wzywa lekarza.
- Wychowawca (pedagog) przeprowadza rozmowę wyjaśniającą okoliczności zdarzenia oraz rozmowę profilaktyczną, dyscyplinującą ustalając z uczniem możliwości naprawienia bądź zminimalizowania efektów złego zachowania lub formę zadośćuczynienia. W sytuacji, gdy agresja skierowana jest przeciwko drugiemu człowiekowi przeprowadza się rozmowę z obiema stronami konfliktu obejmując stosowną opieką poszkodowanego.
- Wychowawca/pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi poszukując przyczyn negatywnego zachowania oraz ustalając wspólnie metody i formy wpływu na zmianę zachowania dziecka. Można zasugerować specjalistyczny kontakt.
- W przypadku gdy agresywne zachowanie ucznia zagraża życiu lub zdrowiu jego lub innych, dyrektor, a w razie jego nieobecności wychowawca/pedagog szkolny powiadamia policję i pogotowie.
- Wychowawca monitoruje relacje uczniów uczestniczących w zdarzeniu.

KONTAKT I SZERZENIE PORNOGRAFII

- Uczeń, o którym wiadomo, że ma kontakt z pornografią zostaje objęty opieką pedagoga/psychologa szkolnego/wychowawcy.
- W działania pomocowe angażuje się nauczyciela wychowania do życia w rodzinie celem kształtowania właściwych postaw w społeczności ucznia mającego kontakt bądź szerzącego pornografię.
- Zaprasza się rodziców na spotkanie z pedagogiem/psychologiem/wychowawcą w bieżącym dniu lub następnych dniach, ukierunkowując pomoc uczniowi, w szczególności w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole i możliwych formach wsparcia poza nią.

PAPIEROSY

Gdy uczeń przynosi do szkoły lub pali papierosa:

- Nauczyciel widzący ucznia palącego papierosa nakazuje mu jego zgaszenie i wyrzucenie. W sytuacji, w której nauczyciel znajduje papierosa, zapalniczkę, e-papierosa przekazuje je do sekretariatu.
- Nauczyciel powiadamia o palącym uczniu wychowawcę klasy/pedagoga/dyrektora.
- Wychowawca klasy/pedagog powiadamia rodziców/opiekunów prawnych.
- Pedagog podejmuje oddziaływania wychowawcze z uczniem.

SPOŻYWANIE, UŻYWANIE, POSIADANIE ALKOHOLU LUB ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH

Gdy uczeń przynosi do szkoły lub spożywa alkohol należy:

- Powiadomić wychowawcę klasy i dyrektora szkoły.
- Odizolować ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawiać go samego (uczeń pozostaje pod opieką pielęgniarki lub osoby przeszkolonej w udzielaniu pierwszej pomocy).
- Wezwać lekarza w celu stwierdzenia stanu nietrzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
- Bezwzględnie powiadomić rodziców/opiekunów prawnych w celu niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły – jeżeli rodzice/opiekunowie odmówią, to o przewiezieniu do placówki służby zdrowia albo przekazaniu dziecka do dyspozycji policji – decyduje lekarz w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
- Powiadomić policję w wypadku, gdy uczeń jest agresywny bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorznięcia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych. O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców (opiekunów) oraz sąd rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
- Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie (z art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi) – należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

Źródło <https://oswiataiprawo.pl/porady/uczen-pod-wplywem-alkoholu/>

Realizowanie zaleceń ustawy z dnia 09 czerwca 2022r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich:

- W przypadku, gdy uczeń:
  - wykazuje przejawy demoralizacji
  - dopuścił się czynu karalnego na terenie szkoły
  - w związku z realizacją obowiązku szkolnego lub obowiązku naukidyrektor tej szkoły może, za zgodą rodziców albo opiekuna nieletniego oraz nieletniego, zastosować, jeżeli jest to wystarczające, środek oddziaływania wychowawczego w postaci:
  - pouczenia
  - ostrzeżenia ustnego albo ostrzeżenia na piśmie,
  - przeproszenia pokrzywdzonego
  - przywrócenia stanu poprzedniego
  - wykonania określonych prac porządkowych na rzecz szkoły.
- Zastosowanie środka oddziaływania wychowawczego nie wyłącza zastosowania kary określonej w statucie szkoły.
- Policja zawiadamiana jest przez dyrektora, gdy nieletni dopuścił się:
  - przestępstwa skarbowego
  - czynu zabronionego wyczerpującego znamiona przestępstwa ściganego z urzędu (zabójstwo, kradzież, kradzież z włamaniem, rozbój, wymuszenie rozbójnicze, bójka, pobicie, posiadanie środków odurzających).

SAMOOKALECZENIA

Samookaleczenie na terenie szkoły:

- W przypadku ujawnienia samookaleczenia ucznia na terenie szkoły zapewnia się mu opiekę i wsparcie emocjonalne wychowawcy/pedagoga/psychologa oraz pielęgniarki lub osoby przeszkolonej w udzielaniu pierwszej pomocy oraz informuje się dyrektora o zdarzeniu.
- W razie konieczności wzywa się pogotowie.
- Pedagog/psycholog/wychowawca kontaktuje się z rodzicami/opiekunami w celu niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły – jeżeli rodzice/opiekunowie odmówią, to o ewentualnym przewiezieniu do placówki służby zdrowia decyduje lekarz.
- Nie pozostawia się dziecka bez opieki.

- Pedagog/psycholog/wychowawca spotykają się niezwłocznie z rodzicem/opiekunem prawnym, ukierunkowując pomoc uczniowi.

Samookaleczenia mające miejsce wcześniej niż w dniu ujawnienia:

- W przypadku ujawnienia samookaleczenia mającego miejsce wcześniej niż w dniu ujawnienia, uczniowi zapewnia się opiekę wychowawcy/pedagoga/psychologa oraz informuje się dyrektora.
- Zaprasza się rodziców na spotkanie z pedagogiem /psychologiem/wychowawcą w bieżącym dniu lub następnych dniach, ukierunkowując pomoc uczniowi.

Szkolni specjaliści lub wychowawca wspierają zrozumienie przez ucznia konieczności poinformowania rodziców/opiekunów o samookaleczeniach.

PRÓBA SAMOBÓJCZA

Interwencja w przypadku posiadania informacji o zamiarze popełnienia przez ucznia samobójstwa:

- Pracownik posiadający informację o zamiarze popełnienia samobójstwa przez ucznia, stara się natychmiast go zlokalizować i powiadamia o sytuacji dyrektora oraz pedagoga/psychologa/wychowawcę. W przypadku braku szybkiego odnalezienia ucznia informuje się policję.
- Po odnalezieniu ucznia zapewnia się mu opiekę i wsparcie emocjonalne wychowawcy/pedagoga/psychologa.
- W razie konieczności wzywa się pogotowie.
- Pedagog/psycholog/wychowawca kontaktuje się z rodzicami/opiekunami prawnymi w celu niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły – jeżeli rodzice/opiekunowie odmówią, to o ewentualnym przewiezieniu do placówki służby zdrowia decyduje lekarz.
- Zaprasza się rodziców na spotkanie z pedagogiem /psychologiem/wychowawcą w bieżącym dniu lub następnych dniach, ukierunkowując pomoc uczniowi, w szczególności w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole i możliwych formach wsparcia poza nią.

Interwencja w przypadku podjęcia przez ucznia próby samobójczej na terenie szkoły:

- Pracownik odnajduje ucznia, który podjął próbę samobójczą, podejmuje natychmiastowe działania ratujące życie ucznia, powiadamia o sytuacji dyrektora oraz pedagoga/psychologa/wychowawcę.
- Po odnalezieniu ucznia wzywa się pogotowie, zapewnia opiekę pielęgniarki bądź osoby przeszkolonej w udzielaniu pierwszej pomocy oraz wsparcie emocjonalne wychowawcy/pedagoga/psychologa. W miarę możliwości przeprowadza się ucznia w ustronne miejsce.
- Pedagog/psycholog/wychowawca kontaktuje się z rodzicami/opiekunami informując o zdarzeniu.
- Zaprasza się rodziców na spotkanie z pedagogiem /psychologiem/wychowawcą w bieżącym dniu lub następnych dniach, ukierunkowując pomoc uczniowi, w szczególności w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole i możliwych formach wsparcia poza nią.
- Pedagog/psycholog planuje dalszą strategię postępowania w oparciu o sugestie rodziców/opiekunów i zalecenia specjalistów, dążąc do zapewnienia uczniowi poczucia bezpieczeństwa i pomocy.

PRZEMOC W ŚRODOWISKU DOMOWYM

- Pracownik, który stwierdza przemoc, bądź otrzymał informację, że w rodzinie ucznia dochodzi do przemocy jest zobowiązany uruchomić procedurę Niebieskiej Karty (Załącznik nr1).

UWAGI KOŃCOWE

- Wszelkie czynności policji z nieletnimi wykonuje się w obecności rodziców lub prawnego opiekuna nieletniego lub dyrektora szkoły lub pedagoga szkolnego lub wychowawcy klasy.
- Jeżeli uczeń ma kuratora sądowego, zostaje on poinformowany o zaistniałej sytuacji.
- Uczeń, który popełnił któryś z omówionych czynów ponosi konsekwencje zgodnie ze Szkolnym Systemem Oceniania.
- W ramach długofalowej pracy profilaktyczno-wychowawczej szkoła i policja utrzymują stałą, bieżącą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń.
- W przypadku, gdy sytuacja powtarza się, a dostępne szkole środki nie przynoszą oczekiwanych rezultatów o fakcie informuje się właściwe instytucje: Policja, Sąd - Wydział Rodzinny i Nieletnich.
- W przypadku, gdy sprawcą zachowań agresywnych jest osoba nie będąca uczniem naszej szkoły dyrektor szkoły/pedagog szkolny odpowiednio informuje o zdarzeniu rodziców/opiekunów prawnych sprawcy lub policję.

Zatwierdzono na posiedzeniu Rady Pedagogicznej w dniu 14.09.2022r.

Procedura "Niebieskiej Karty" - przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

„przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Od 18.10.2011 r. obowiązują przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz.1245) dotyczące przemocy domowej.

Nauczyciele uzyskali uprawnienia do zakładania Niebieskiej Karty a zmienione przepisy mają na celu większą ochronę ofiar przemocy domowej. Szkoła ma obowiązek dostrzec i zgłosić problem przemocy w rodzinie.

Procedura „Niebieskie Karty” nakłada na szkołę określone zadania w przypadku uzasadnionego podejrzenia o stosowanie wobec ucznia przemocy domowej, jeżeli np. uczeń:

- Ma ślady przemocy fizycznej – ślady uderzeń, oparzeń, siniaki, rany, często zdarzające się opuchlizny, złamania, zwichnięcia itd.,
- Ma ślady przemocy psychicznej – moczenie, nadmierna potliwość, bóle, zaburzenia mowy związane z napięciem nerwowym itd.,
- Przejawia trudności w nawiązywaniu kontaktu, niską samoocenę, wycofanie, lęki, depresję, płaczliwość, zachowania destrukcyjne, agresję, apatię, nieufność, uzależnianie się od innych, zastraszenie, unikanie rozmów itd.,
- Ma brudny strój, nieodpowiedni do pory roku, rozwój, wzrost i wagę nieadekwatne do wieku, nie korzysta z pomocy lekarza mimo przewlekłej choroby itd.

Rozpoznanie przemocy w rodzinie i wypełnienie „Niebieskiej Karty” to początek procesu wspierania ofiary przemocy. Podejmowanie interwencji wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywające się na podstawie procedury „Niebieskie karty” nie wymaga zgody ucznia dotkniętego przemocą.

Wszczęcie procedury na terenie szkoły następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska karta” – A w obecności ucznia, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie. Wszczynając procedurę, podejmuje się działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa takiemu uczniowi.

W ramach procedury „Niebieskie Karty” przedstawiciel szkoły (placówki oświatowej):

1) udziela kompleksowych informacji o:

- możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

2) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

3) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby

o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;

4) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci;

5) udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

„NIEBIESKA KARTA” – procedury

1. „Niebieską Kartę” zakłada osoba, która stwierdza, bądź której zostało zgłoszone, że w rodzinie ucznia dochodzi do przemocy.

2. Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w obecności osoby, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec niepełnoletniego ucznia, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury, przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego. Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem ucznia przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej.

3. Działania z udziałem ucznia, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności pedagoga szkolnego lub psychologa. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta –B”;

W przypadku, gdy przemoc w rodzinie dotyczy niepełnoletniego ucznia, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie (formularza „Niebieska Karta – B” nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie)

4. Wypełniony formularz „Niebieska Karta –A” szkoła przekazuje przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w terminie nie później niż 7 dni od wszczęcia procedury.

Podstawa prawna:

- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.) - art. 9d ust. 5.
- Ustawa z 31 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2001 r. Nr 224, poz. 1342).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245) - §7, §15.